

Limba Sarda de Mesania   *alfabetu a paragone*   Limba Sarda Unificada

Is pàgines de 12 a 21 de sa LSM

Sa pàgine 9 de sa LSU (paràgrafu 3.1)

fonemas o sonos in AFI	grafemas o litéras de iscrìere	mustras: <i>custas paràulas ammostant su manígiu de is litéras (is cunsonantes in cuménciu cuns-, aintru de foedhu -cuns-)</i>	grafema trascr. AFI	annotazioni ed esempi
[a]	a	arca, càscia, àxina, ala, àstula	a	[a] Come in italiano e spagnolo
[b]	b: b-, -bb-	babbu, binu, bonu, àbbile, abba, àbbidu	b	[b] In posizione iniziale o intervocalica: es. bentu, boe, ab(b)a.
[β]	-b-	àbile, aba, àbidu, lébiu, saba, sàbiu		
[k]	c: c-, ch-, -c-, -ch-	casu, contu, custu, chini, chelu, baca, locu, pacu, neche, pache	ca, co, cu che, chi	[k] es. cane, cossa, cuddu, chessa, chida
[tʃ]	c-, -c-	cerpiu, cìdere, aciúngiri, béciu, pacia		
[d] [ð]	d: d-, -dd- -d-	dare, dolu, addoru, addurcare, rédditu códulu, cuadu, fada, ladu, seda, sidi	d, dd	[ð], [d] es. seda/sedda
[d]	dh-, -dh-	codhu, cuadhu, fadhire, sedha, sidhire		
[ɛ, e]	e	bene/beni!, bènnere, arrennèsciu, Pepè!, pudèsciu, arrennèsciu, Pepé!, pudésciu	e	[ɛ], [e] Non si segna la differenza aperta/chiusa
[f]	f: f-, -f-	fele, fémina, filu, afocu, aficu, tofu, tifu	f	[f] es. fèm(m)ina, unfrare
[g]	g: g-, gh- -gg-, -ggh-	gana, gortedhu, gúturu, gherra, ghimisione aggatare, aggarrare, agghiai, aggutiperare	ga, go, gu ghi, ghe	[ɣ], [g] Sarà [ɣ] in posizione intervocalica, [g] negli altri casi
[ɣ]	-g-, -gh-	agatai, agu, logu, àghera, apaghiare, paghe		
[dʒ]	ge-, gi-, -ge-, -gi-	géniu, geo, giana, giogu, giosso, giúguru agemenai, agiúngiri, agitóriu, orígia, tràgiu		
[ʎ]	gli-, -gli-	gliaga, isbàgliu, mógliu, prefàgliu, tràglia		
[ɲ]	gn-, -gn-	gnogna, bagna, fogna, carignu, Sardigna		
	h: -h-	ahi!, ohi!, <i>in is digrammas:</i> ch, dh, gh		
[i]	i	àsiu, aia, bíchidu, canàriu, coia, filixi, tibi	i	[i] Come in italiano e spagnolo
[j]	j: -j-	ajaju, ajó, canarju, coja, cojai, eja, frearju, maju, operaju, poja, rejone, ruju	j	[j] Solo in posizione interna: es. maju, operaju, eccezionalmente in posizione iniziale
[l]	l: l-, -ll- -l-	lana, linna, longu, collu, fillu, pillu, tella colu, filu, pilu, tela	l, ll	[l] es. cala/calla
[m]	m: m-, -mm- -m-	manta, mesa, mindha, moda, mundhare, ammadurare, ammentu, ammonestai, amantiosu, amenta, amigu, amore, rima	m	[m] es. mam(m)a, cam(m)u
[n]	n: n-, -nn- -n-	neghe, nodu, nuxi, donnu, mannu, sonnu donu, manu, sonu	n, nn nd	[n] [ɲd] es. cana/canna es. ando, cando
[ɔ, o]	o	coro/oru, pòdere, nòxiri, òru, bófiu, nóxiu	o	[ɔ]/[o] Non si segna la differenza aperta/chiusa
[p]	p: p-, -p-	pasu, petus, apo, pipare, tapu, tropu	p	[p] es. ap(p)o, trop(p)u
[r]	r: r-, -rr-	ranu, rena, carru, corra, murra, serru	r, rr	[r], [r] es. caru/carru
[r]	-r-	caru, cora, mura, seru		
[s]	s: s-, -ss-	sale, seda, sidi, cossa, issu, passu	s, ss	[z], [s] es. cosa/cossa
[z]	-s-	arrosu, cosa, crésia, lisu, nasu, pesu		
[ʃ]	sc-, -sc-	scimpru, scioncu, bàsciu, isciau, pisci		
[t]	t: t-, -t-	tapu, totu, atóbiu, fatu, gatu, mutire	t	[t] es. gat(t)u, fat(t)u
[ts]	tz: tz-, -tz-	tzacai, tzocu, petza, putzu, tzecu, tziu		
[u]	u	tupu, unu, úrbidu, úrigu, lúghidu	u	[u] Come in italiano e spagnolo
[v]	v: v-, -v-	vida, vèndhere, voche, avesu, avisu	v	[v] Prevalentemente in cultismi: es. violèntzia, violinu
[z]	x: -x-	arrexoni, axiu, croxu, luxi, orixa, pixi		
[dʒ]	z: z-, -z-	zàganu, zente, zistru, zogu, zustu, azudu, azúnghere, loza, mazu, tazu	z	[dʒ] In posizione iniziale o interna: es. tziu, petza, putzu
			tz	[ts] In posizione iniziale o interna: es. tziu, petza, putzu